

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 6Pc/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620203176
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ľuboš Chrenko
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2021:4620203176.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Ľubošom Chrenkom v právnej veci navrhovateľky: Z. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, V., zast. JUDr. Pavel Vöröšváry, advokát so sídlom Škultétyho 7, Topoľčany proti: Ing. A. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd zmeňuje rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28.02.2017, č.k. 9P/223/2016-61 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.09.2017, č.k. 7CoP/22/2017-88 tak, že zvyšuje výživovaciú povinnosť otca voči navrhovateľke zo sumy 90,- eur na sumu 120,- eur mesačne, s účinnosťou od 10.12.2020.

II. Zameškané výživné za čas od 10.12.2020 do 30.04.2021 vo výške 141,29 eura povoľuje súd otcovi navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok a exekúcie.

III. V ostatných častiach uvedený rozsudok zostáva nezmenený.

IV. Vo zvyšku súd návrh zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 10.12.2020 podala na tunajšom súde navrhovateľka návrh voči svojmu otcovi na zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti zo sumy 90,- eur na sumu 250,- eur mesačne od 01.12.2020. Návrh podala z dôvodu, že je študentkou 1. ročníka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou a maloletým bratom H., v dvojizbovom byte v Topoľčanoch.

1.1. Výživné vo výške 90,- eur, je suma pre jej potreby a mesačné výdaje, veľmi nízka a výlučne matka ju podporuje finančne a hradí všetky výdavky. Celkovo preukázateľné mesačné výdaje sú vo výške 200,- eur, ktoré pozostávajú z poplatku za mobil v sume 15,- eur, za knihy a pomôcky do školy v sume 30,- eur, hygienické potreby v sume 40,- eur, oblečenie 70-80, eur, cesta do školy a späť 5,- eur, doučovanie matematiky 1 hodina 10,- eur, vreckové 40,- eur. Navyše matka za ňu zaplatila 500,- eur za autoškolu, 33,- eur za kolký, 20,- eur za zdravotný kurz a platí aj kondičné jazdy 15,- eur za hodinu.

1.2. S otcom sa nestretáva, nakoľko nejaví o ňu žiadny záujem, nedáva jej žiadne iné peniaze. Jej náklady súvisiace so štúdiom sa neustále zvyšujú a nestačí ani občasný príjem z brigád, ktoré vykonáva vo voľnom čase, ani pomoc matky, ktorá jej prispieva na štúdium sumou cca 100,- eur mesačne.

2. Otec navrhovateľky vo svojom písomnom vyjadrení navrhol, aby súd návrh navrhovateľky zamietol. Nesúhlasí s návrhom na zvýšenie výživného, pretože navrhovaná výška výživného v sume 250,- eur mesačne je pre neho absolútne likvidačná a nemá majetkové možnosti a príjmy na to, aby takúto sumu mohol navrhovateľke hradiť. Nemá žiaden stály príjem a nestíha hradiť ani svoje dlžoby od známych, od ktorých si musel požičať, aby mohol z čoho žiť a uhradiť svoje dlžoby z podnikania. Výška navrhovaného výživného nezodpovedá potrebám navrhovateľky, pričom podľa jej návrhu jej celkové preukázateľné mesačné výdaje činia 200,- eur, a preto návrh na určenie výživného v sume 250,- eur je zjavne neopodstatnený. Tvrdenie navrhovateľky, že ju výlučne podporuje finančne matka je nepravdivé, pretože on prispieva na jej výživu mesačne 90,- eur. Rovnako platí výživné v sume 40,- eur na maloletého syna H. L., nar. XX.XX.XXXX. Nesúhlasí s tvrdením navrhovateľky, že sa o ňu nezaujíma. Navrhovateľka je plnoletá a on ju nemôže nútiť, aby sa s ním stretávala, keďže ona v poslednej dobe nejavi záujem o kontakt s ním.

2.1. Tvrdenia navrhovateľky o jeho majetkových pomeroch sú nepravdivé. Nie je pravda, že je živnostník a že obchoduje s autami. Od 01.05.2014 do 30.04.2017 mal živnosť pozastavenú a dňa 31.03.2017 ukončil živnostenské podnikanie. Vlastní jediné motorové vozidlo Seat Alhambra, rok výroby 2006, ktorého hodnota činí cca 1500,- eur. Je vlastníkom rodinného domu súp. č. XX v F., v ktorom býva. Jeho výdavky na bývanie činia za elektrinu 37,80 eura, za vodu 5,- eur, plyn 150,- eur, zdravotné poistenie 77,- eur, telefón 11,- eur, internet 12,- eur, televízia 15,- eur mesačne. Platí výživné spolu vo výške 130,- eur a povinné zmluvné poistenie 90,- eur.

2.2. Vo vyjadrení ďalej uviedol, že nie je evidovaný na úrade práce a jeho jediným občasným zdrojom príjmu boli rôzne výpomoci známym. Choval im napríklad papagáje, prikrmoval vyliahnuté mláďatá každé 4 hodiny, chodil venčiť známym ich psom, alebo chodil so psami po veterinároch a podobne. Za posledný rok je na tom finančne tak zle, že si musí požičiavať od známych, aby mohol pokryť svoje bežné výdaje, povinné poistenie do zdravotnej poisťovne.

3. Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení listom právneho zástupcu uviedla, že od poslednej úpravy výživného uplynuli 4 roky. Začala navštevovať vysokú školu v Nitre, pričom býva v Topoľčanoch. Z jej zvýšeného veku, ako aj navštevovaním vysokej školy, sa objektívne jej výdavky zvýšili. Pokiaľ ide o majetkové pomery a zárobkové možnosti otca poukazuje na to, že tento v čase poslednej úpravy výživného bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, boli mu poskytnuté voľné pracovné miesta, bola vyžiadaná lekárska správa, podľa ktorej diagnóza a zdravotný stav otca vtedy maloletých detí ho neobmedzujú v pracovnom procese a je možnosť zamestnať sa. Otcovi tak nič nebráni v tom, aby sa riadne zamestnal. Podľa navrhovateľky pri určení vyživovacej povinnosti v prípade otca by mal súd predpokladať jeho príjem adekvátny napr. jeho akademickému vzdelaniu a poslednej pracovnej pozícii, a teda by mal aplikovať princíp tzv. potenciality príjmov. Otec približne od januára 2021 žije vo svojej domácnosti spolu s jeho matkou, ktorá poberá starobný a vdovský dôchodok spolu vo výške 800,- eur. Jeho matka v roku 2021 predala svoj rodinný dom v Topoľčanoch. Dňa 05.03.2021 boli na jej účet uhradené finančné prostriedky v sume 125 000,- eur. Má za to, že otec čerpá pre svoju vlastnú potrebu aj tieto finančné prostriedky.

3.1. Navrhovateľka ďalej v písomnom vyjadrení uviedla, že žije s matkou v byte, ktorý patrí jej strýkovi K.Ó. L.. Nájomné mu neplatia, avšak platby spojené s užívaním bytu platí matka, a to: 157 eur Toma, náklady spojené s užívaním bytu - SIPO, 11 eur za plyn, 17 eur elektrina, 5 eur za koncesionárske poplatky, 22 eur internet, 15 eur mobilný telefón Orange, 10 eur sporenie na rezervu, 10 eur sporenie pre ňu ako dcéru, cca 400 eur mesačné náklady na stravu, oblečenie, drogéria a iné (pre 3 osoby). Spolu výdavky matky 647 eur.

3.2. Ročné náklady matky: 75 eur smeti za 3 osoby, 10 eur daň z nehnuteľnosti, 240 eur hradí matka synovi H. za krúžok karate, 30 eur za ZRPŠ v škôlke, hygienické pomôcky a strava mesačne. Poukázala na to, že pracovný pomer matky v spoločnosti Top game, s.r.o. bol ukončený z dôvodov pretrvávajúcej pandémie a pracovný pomer v spoločnosti Casino respect s.r.o. pravdepodobne skončí v najbližšom čase.

4. Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že návrh na zvýšenie výživného podáva z dôvodu, že začala navštevovať vysokú školu a jej životné náklady sa zvýšili. V čase poslednej úpravy výživného bola študentkou 1. ročníka Obchodnej akadémie Topoľčany, bývala u matky. Jej matka v tom čase

poberala rodičovský príspevok. V súčasnosti je študentkou Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, fakulta ekonomiky a manažmentu, s dňom zápisu do prvého roku štúdia 02.09.2020. Ide o formu denného štúdia. V súčasnosti prebieha štúdiom dištančnou formou, cez počítač online majú prednášky a skúšky. Do Nitry nemusí ani cestovať. Takto to prebieha od septembra 2020. Najväčšie výdavky mala na učebnice, cca 40-50 eur, ďalej pomôcky do školy, tak ako to špecifikovala v návrhu a v písomnom vyjadrení. Ďalšie výdavky so štúdiom nie sú spojené. Naďalej prebieha kurz autoškoly, o ktorom dokladovala svoje výdavky a teraz musí za každú jazdu platiť 15,- eur, pričom nevie povedať, koľko jazd ešte stihne, čakajú termín vykonania skúšky. Ďalej uviedla, že žije u matky, ktorá momentálne už nepracuje kvôli pandemickej situácii. Potvrdila, že otec si plní riadne vyživovaciu povinnosť voči nej, avšak navyše jej nedáva.

5. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že v minulosti mal dobrý vzťah s navrhovateľkou, ktorá prestala k nemu chodiť. Naposledy bola u neho 10.05.2020, keď si prišla pre darček k meninám a odvtedy neprišla. Keď chodil pre syna, vždy sa pýtal aj na navrhovateľku, či s ním nepôjde. Je si vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke, je to jeho dcéra. Jeho situácia sa zmenila, napríklad už nemá ani motorové vozidlo, ktoré vymenil za menšie a lacnejšie značky Ford Fiesta, rok výroby 2005, predtým mal Seat Alhambra, za čo mu doplatili rozdiel 3 000,- eur. Bolo to pred dvomi týždňami (výsluch dňa 14.04.2021).

5.1. Otec navrhovateľky ďalej vo svojej výpovedi uviedol, že matka predala rodinný dom za 120 000,- eur. Predložil dlhý úpis, ktorý mal ako dlh na dom 40 000,- eur. Kúpna cena bola rozdelená na tri časti, preňho pripadla suma 40 000,- eur, pre sestru 40 000,- eur a matke 40 000,- eur. Bol zadlžený na svoj dom a za tým účelom použil sumu 40 000,- eur. Dlžoby týmto neskončili, stále ich má. Dlhuje ešte 12 000,- eur. Matku si zobral k sebe bývať kvôli starostlivosti o ňu. Matka poberá dôchodok 750,- eur, ale len na opatrovateľky dáva 500,- eur mesačne, keďže matka je ležiaca. On s ňou cvičí, dáva jej lieky, jesť, avšak kúpať a prebaľovať ju musia opatrovateľky. Len za plienky, ktoré mu nechcú lekári predpísať, platí mesačne 150,- eur. Matke zabezpečuje stravu, má tiež spojené náklady s cestou na nákupy, lieky pre matku. Sestra dala matku najskôr do domova dôchodcov, kde táto vyplakávala, že sa o ňu riadne nestarajú, necvičia s ňou, a preto si ju zobral k sebe. Od januára 2021 býva matka u neho.

5.2. K svojmu možnému zamestnaniu uviedol, že od matky nemôže odísť viac ako na tri hodiny. Opatrovateľky chodia ráno a večer a poobede má matka rehabilitácie. Žije z toho, že sa stará o psov, polovici dediny venčí psov. Takto získava mesačne necelých 100,- eur. Rysuje sa mu teraz možný príjem z toho, že jedna firma u nich v obci začína tepovať autá a mohol by pre nich robiť v jeho dvore. Venuje sa chovu vtákov, z toho mal minulý rok príjem 100,- eur, ale vzhľadom na náklady na ich krmivo bol skôr v mínuse keďže potrebujú špeciálne granule, ovocie, vitamíny. Snaží sa zarobiť pri rôznych činnostiach, napríklad vozil ľudí na svadby, robil dopravy na východ, ale keďže má matku doma, nemôže odísť na celý deň. Chodil pomáhať na stavby kamarátom, ale už to nemôže, keď nemôže odísť od matky. Tiež nemôže kvôli tomu cvičiť psov.

5.3. Vlastní starší rodinný dom. Svoje mesačné výdavky uviedol v písomnom vyjadrení. Za elektrinu platí 37,80 eura, vodu 5,- eur, plyn 150,- eur, zdravotné poistenie 77,- eur, telefón 11,- eur, internet 12,- eur, TV, STV a káblovku 15,- eur, výživné 130,- eur. Jeho celkový dlh predstavuje 11 850,- eur. K získaných finančných prostriedkom po odpredaji rodinného matkou uviedol, že 40 000,- eur si vybrala jeho sestra, ostatné peniaze zostali matke, používal pre ňu na polohovateľnú posteľ, tiež kúpil štvrtý vozík, sú to jej peniaze a jemu dala 40 000,- eur, ostatné si matka nechala, ktoré má v hotovosti.

6. Právny zástupca navrhovateľky vo svojej záverečnej reči uviedol, že od poslednej úpravy výživného evidentne došlo k zmene pomerov najmä na strane navrhovateľky, a to že jej výdavky sú vyššie. Ako vyplýva zo súdnej praxe s narastajúcim vekom, v spojení s návštevou školy, jej výdavky a potreby sa musia zvyšovať. Pokiaľ ide o majetkové a zárobkové pomery otca, tieto sa tiež zmenili od poslednej úpravy a to tak, že sú preňho ďaleko priaznivejšie. Zvýšili sa jeho majetkové pomery minimálne o sumu 40 000,- eur, ktorú nadobudol po odpredaji rodinného domu jeho matkou. Pokiaľ doložil určité potvrdenie o platbe na neznámy bankový účet, nijakým spôsobom nie je preukázané a nebolo uvedené, koho je to bankový účet, komu bola táto suma poukázaná. Tento dôkaz nemôže byť relevantný a tak navrhovateľka preukázala, že jej otec nadobudol v poslednom období minimálne 40 000,- eur. V konaní nebolo preukázané, ako tvrdí otec navrhovateľky, že vrátil sumu 40 000,- eur inej osobe, a že by sa jednalo o vrátenie skutočného dlhu. Pokiaľ ide o majetkové pomery poukazuje na to, že otec

navrhovateľky je majetný, vlastní nehnuteľnosti, dom s pozemkami, naproti tomu navrhovateľka a jej matka sú nemajetné.

6.1. Otec navrhovateľky v záverečnej reči uviedol, že trvá na tom, ako sa vyjadril, že 40 000,- eur použil na úhradu dlhu. K námietke, že z čoho žije uviedol, že má dlh a z toho žije, že si požičiava. Nemôže a nechce žiť z matkiných peňazí. K nemajetnosti matky navrhovateľky uviedol, že jej matka vlastní ten byt v ktorom býva, je to len finta, že ho vlastní jej brat. Poukázal na svoj nepravidelný príjem.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, otca navrhovateľky, oboznámením sa s potvrdením o štúdiu, potvrdenia o pozastavení prevádzkovej živnosti, potvrdenia o ukončení podnikania, osvedčenia o evidencii motorového vozidla, potvrdení o príjme matky navrhovateľky, dohôd o skončení pracovného pomeru, faktúr, príjmového dokladu, osobného účtu, výdavkového pokladničného dokladu, výpisom z účtu, ostatných listinných dôkazov, obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/223/2016 a zistil tento skutkový stav:

7.1. Posledná úprava výživného bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28.02.2017 č.k. 9P/223/2016-61, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť na vtedy maloletú navrhovateľku zo sumy 70,- eur na 90,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2016 a na maloletého H., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 30,- na sumu 40,- eur mesačne s účinnosťou od 01.11.2016.

7.2. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že v tom čase navrhovateľka bola študentkou 1. ročníka Obchodnej akadémie Topoľčany. Matka mala výdavky pozostávajúce z poplatku za počítačový program 20,- eur, čip do jedálne 5,- eur, študijný preukaz 5,- eur, skrinka 5,- eur, ISIC karta 20,- eur, učebnice anglický jazyk 30,- eur, nemecký jazyk 14,- eur, príspevok do rodičovskej rady 20,- eur, triedny fond 5,- eur a príspevok na stužkovú 100,- eur. Z tohto rozsudku ďalej vyplýva, že matke vznikajú výdavky za celý ročník v sume 224,- eur.

7.3. Matka navrhovateľky v tom čase bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,20 eura a rodinných prídavkov na dve maloleté deti, s ktorými bývala v dvojizbovom byte v osobnom vlastníctve jej brata K. L.. Za nájom a energiu platila 200,- eur mesačne. Matka mala vyživovaciu povinnosť voči dvom maloletým deťom.

7.4. Otec navrhovateľky v tom čase bol nezamestnaný. Od 01.05.2014 evidovaný na úrade práce a nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky. Obýval rodinný dom, ktorého bol vlastníkom, pozostávajúci z troch izieb. Za náklady spojené s užívaním rodinného domu platil mesačne 230,- eur, vyživovaciu povinnosť mal k dvom maloletým deťom.

7.5. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie otec. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.09.2017 sp. zn. 7CoP/22/2017-88 bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z odôvodnenia rozsudku okrem iného vyplýva, že otec má vysokoškolské vzdelanie. Podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára diagnóza a zdravotný stav pacienta neobmedzujú v pracovnom procese, pričom konštatoval možnosť zamestnať sa. Neobstoja tvrdenia otca, že má problémy s chrbtom a že ho preto nikto nezamestná. Sám otec potvrdil, že žije z predaja osobných motorových vozidiel, pričom matka maloletých detí preukázala, že otec predáva aj vtáky, psy a iné hnuťelné veci. Odvolací súd ďalej dodáva, že z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že otec ako podnikateľský subjekt s predmetom podnikania (predaj motorových vozidiel a iné) ukončil svoju podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 31.03.2017, teda v priebehu tohto konania o zvýšenie výživného pokračuje v predaji áut, ale už bez živnostenského oprávnenia. Toto konanie otca možno hodnotiť ako bezdôvodné vzdanie sa zárobku, v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Ďalej odvolací súd vyslovil názor, že otcovi nič nebráni tomu, aby sa zamestnal.

8. V súčasnej dobe, ako vyplýva z potvrdenia o štúdiu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, fakulty ekonomiky a manažmentu, navrhovateľka je študentkou 1. ročníka v akademickom roku 2020/2021 s dňom zápisu 02.09.2020. Stupeň štúdia I. bakalársky/3roky, forma štúdia denná, predpokladaný termín ukončenia štúdia jún 2023. Podľa tvrdenia navrhovateľky jej mesačné výdaje sú vo výške cca 200,- eur, ktoré pozostávajú z poplatku za mobil v sume 15,- eur, za knihy a pomôcky do školy v sume 30,- eur, hygienické potreby v sume 40,- eur, oblečenie 70-80, eur, cesta do školy a späť 5,- eur, doučovanie matematiky 1 hodina 10,- eur, vreckové 40,- eur. Má zvýšené výdavky tým, že si

robí kurz autoškoly, za čo zaplatila jej matka 500,- eur, za kolky 33,- eur, za zdravotný kurz 20,- eur a platí aj kondičné jazdy 15,- eur za hodinu.

8.1. Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že forma štúdia je dištančná, cez počítač online majú prednášky a skúšky, a preto do Nitry nemusí cestovať. Takto štúdium prebieha od septembra 2020. Navrhovateľka žije u svojej matky v byte, ktorý patrí bratovi matky.

8.2. Z potvrdenia o príjme matky navrhovateľky zamestnávateľa Casino respect, s.r.o. Humenné, súd zistil, že matka za obdobie marec 2020 až február 2021 dosiahla čistú mzdu 1 524,06 eura s tým, že za apríl, máj, jún, júl nevykazovala žiadnu platbu mzdy, bola na OČR. Za 8 mesiacov dosiahla priemernú mzdu 190,50 eura. Z potvrdenia zamestnávateľa Top game group, s.r.o. Topoľčany súd zistil, že jej mzda za obdobie 12 mesiacov, t.j. za január, február roku 2012 a marec až december 2020, bola v celkovej výške 3 752,17 eura. Rovnako za apríl až jún nemala mzdu žiadnu, takže za 8 mesiacov priemerná mzda predstavovala 469,- eur. Z dohody o skončení pracovného pomeru zo dňa 09.04.2021 súd zistil, že pracovný pomer matky navrhovateľky u zamestnávateľa Top game group, s.r.o. Topoľčany skončil 09.04.2021 a z dohody o skončení pracovného pomeru zo dňa 06.04.2021 súd zistil, že skončil pracovný pomer matky u zamestnávateľa Casino respect, s.r.o. Humenné dňa 09.04.2021. Ako vyplýva z vyjadrenia navrhovateľky za bývanie v byte platí mesačne 157 eur Toma, 11 eur za plyn, 17 eur elektrina, 5 eur za koncesionárske poplatky, 22 eur internet, 15 eur mobilný telefón Orange, 10 eur sporenie na rezervu, 10 eur sporenie pre navrhovateľku, náklady na stravu, oblečenie, drogéria a iné (pre 3 osoby). Ročné náklady matky sú 75 eur smeti za 3 osoby, 10 eur daň z nehnuteľnosti, 240 eur hradí matka synovi H. za krúžok karate, 30 eur za ZRPŠ v škôlke. Matka má vyživovaciu voči dvom deťom.

9. Otec navrhovateľky je nezamestnaný. Z potvrdenia Okresného úradu Topoľčany, odbor živnostenského podnikania, zo dňa 28.04.2014 vyplýva pozastavenie prevádzkovania živnosti otcom na obdobie od 01.05.2014 do 30.04.2017. Z potvrdenia o ukončení podnikania Okresného úradu Topoľčany, odbor živnostenského podnikania, zo dňa 30.03.2017 vyplýva prijatie oznámenia o ukončení podnikania otcom navrhovateľky s dátumom ukončenia podnikania 31.03.2017. Ako vyplýva z jeho vyjadrenia žije z nepravidelného príjmu v rámci výpomoci známym. Je vlastníkom rodinného domu v F. a jeho výdavky mesačne sú za elektrinu platí 37,80 eura, vodu 5,- eur, plyn 150,- eur, zdravotné poistenie 77,- eur, telefón 11,- eur, internet 12,- eur, TV 15,- eur,. Spolu 307,80 eura, za povinné zmluvné poistenie platí 90,- eur. Vyživovaciu povinnosť má voči dvom deťom, teda voči navrhovateľke vo výške 90,- eur a voči synovi H. 40,- eur mesačne. Spolu s otcom žije od januára 2021 jeho matka, o ktorú sa stará. Táto poberá dôchodok 750,- eur mesačne. Otec navrhovateľky vo svojej výpovedi uviedol, že jeho matka potrebuje dennú opateru, ktorú zabezpečuje osobne tým, že s ňou cvičí, dáva jej lieky, jesť, avšak kúpanie, prebaľovanie majú na starosti opatrovateľky, za ktoré platí mesačne 500,- eur. Matka si dopláca za plienky mesačne 150,- eur. Otec navrhovateľky je vlastníkom osobného motorového vozidla, ako uviedol v súčasnosti ide o Ford Fiesta 2005, keď za predchádzajúce motorové vozidlo, ktoré vlastnil, Seat Alhambra, mu doplatili rozdiel 3 000,- eur. Potvrdil, že po tom, ako matka odpredala rodinný dom za 120 000,- eur, jemu dala 40 000,- eur s tým, že podľa jeho tvrdenia touto sumou uhradil časť svojich dlhov. Vyživovaciu povinnosť má voči dvom deťom.

10. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Pri rozhodovaní o výške výživného je potrebné prihliadať na odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti a možnosti na strane povinného. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Povinný môže mať príjmy z jedného alebo viacerých zdrojov, z výkonu závislej činnosti, z podnikateľskej činnosti a podobne. V neposlednom rade treba prihliadať i na majetkové pomery na strane jednej ale i pasíva na strane druhej, pričom treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti. Na strane oprávneného zákon ustanovuje hľadisko odôvodnenosti potrieb, čím treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby sú ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými pomermi povinného.

15. K zmene pomerov od poslednej úpravy výživného môže dôjsť na strane oprávneného dieťaťa ale aj na strane povinného rodiča, ktorá zmena môže znamenať novú úpravu vyživovacej povinnosti, či už zvýšenie alebo zníženie, podľa toho, v čom nastala takáto zmena. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov patrí na strane dieťaťa uplynutie dlhšej doby, najmä tým, že prechádza na vyšší stupeň vzdelania, prípravy na budúce povolanie. Ďalej podstatná zmena pomerov môže nastať na strane rodiča v jeho zárobkových možnostiach a schopnostiach, jeho majetkových pomeroch, nielen povinného, voči ktorému návrh na zvýšenie výživného smeruje, ale aj rodiča, ktorý si túto povinnosť plní a voči ktorému návrh nie je podaný. Zmena pomerov nastáva aj v prípade rodiča, keď mu pribudne vyživovacia povinnosť alebo naopak, keď táto mu odpadne. Musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a musí ísť o zmenu, ktorá sa prejaví výraznejším spôsobom či už na strane dieťaťa alebo rodičov. To znamená, že výška výživného je ovplyvňovaná pomermi na strane oprávneného dieťaťa a tiež na strane výživou povinného rodiča. Takže na strane dieťaťa súd skúma odôvodnené potreby, ktoré súvisia s prípravou dieťaťa na budúce povolanie ale aj na jeho možnosti športového a kultúrneho vyžitia, s tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktorých výšku ovplyvňuje vek dieťaťa, ako i zdravotný stav. Na strane rodiča súd musí prihliadať na jeho schopnosti a možnosti riadne si plniť svoje vyživovacie povinnosti vzhľadom na jeho mesačný príjem, majetkové pomery, ale aj jeho výdavky, prípadne dlhy s tým, že treba posudzovať, či tieto si nezavinil sám, ako sa premietli do jeho majetku a či tieto nemajú negatívny dopad na riadne plnenie si vyživovacej povinnosti voči dieťaťu. K tomu treba uviesť, že výživné na dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov a toto právo nemôže byť ukracované.

16. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové, majetkové pomery, ale jeho reálne zárobkové, majetkové pomery, dané jeho vzdelaním, fyzickým stavom, množstvom získaných vedomostí, pracovných skúseností. Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča tak nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasný dosahovaný príjem. Majetkové pomery a osobné pomery je potrebné posudzovať komplexne a zohľadniť aj skutočné možnosti a schopnosti dosiahnuť riadny pravidelný príjem, aj vzhľadom na možnosti na trhu práce, ale treba zohľadniť vôľu a snahu rodiča dosiahnuť pravidelný príjem. V rámci posudzovania predpokladov na plnenie si vyživovacej povinnosti súd musí prihliadať aj na to, že či sa rodič vyhýba využitiu svojich schopností a možností úmyselne. Takže ako už bolo vyššie uvedené, pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosiahnuť a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože ako už bolo konštatované, princíp potenciality má prednosť. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.02.2019 sp. zn. 3Cdo/236/2018 v ktorom bolo zaujaté stanovisko, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, tzn. príjmov, ktoré povinný (potenciálny) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti,

stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Z tohto stanoviska tiež vyplýva, že na zníženie príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého jednoznačného dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.

17. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného je dôvodný, i keď nie v celom rozsahu. Je nesporné, že od poslednej úpravy výživného sa podstatne zmenili pomery na strane navrhovateľky, ktorá v tom čase bola študentkou 1. ročníka strednej školy a v súčasnosti je študentkou 1. ročníka vysokej školy formou denného štúdia, čím došlo nesporne k zvýšeniu jej celkových výdavkov spojených jednak so štúdiom, prípravou na budúce povolanie ale i s jej kultúrnym a športovým vyžitím a iných záujmov. Takže došlo k zvýšeniu výdavkov vo všetkých oblastiach života navrhovateľky uvedených vyššie, ktorá naďalej žije u svojej matky, ktorá si voči navrhovateľke riadne plní svoju vyživovaciu povinnosť poskytovaním jej bývania, stravy, úhrad jej výdavkov, či už pravidelných, alebo nepravidelných akým bola úhrada nákladov za absolvovanie autoškoly.

17.1. Pomery na strane matky sa zmenili v tom, že v čase poslednej úpravy výživného matka navrhovateľky v tom čase poberateľ a rodičovský príspevok vo výške 203,20 eura a rodinné prídavky na dve maloleté deti, s ktorými bývala v dvojizbovom byte v osobnom vlastníctve jej brata K. L.. Za nájom a energiu platila 200,- eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť mala voči dvom maloletým deťom.

17.2. V súčasnej dobe u zamestnávateľa Casino respect, s.r.o. Humenné, za obdobie marec 2020 až február 2021 dosiahla čistú mzdu 1 524,06 eura s tým, že za apríl, máj, jún, júl nevykazovala žiadnu platbu mzdy. Za 8 mesiacov dosiahla priemernú mzdu 190,50 eura. Z potvrdenia zamestnávateľa Top game group, s.r.o. Topoľčany súd zistil, že jej mzda za obdobie 12 mesiacov, t.j. za január, február roku 2020 a marec až december 2020, bola v celkovej výške 3 752,17 eura. Rovnako za apríl až jún nemala mzdu žiadnu, takže za 8 mesiacov priemerná mzda predstavovala 469,- eur. Ako vyplýva z bodu 8.2. tohto rozsudku, s uvedenými zamestnávateľmi skončila pracovný pomer dohodou. Za bývanie v byte platí mesačne 157 eur Toma, 11 eur za plyn, 17 eur elektrina, 5 eur za koncesionárske poplatky, 22 eur internet, 15 eur mobilný telefón Orange, 10 eur sporenie na rezervu, 10 eur sporenie pre navrhovateľku. Ročné náklady matky sú 75 eur smeti za 3 osoby, 10 eur daň z nehnuteľnosti, 240 eur hradí matka synovi H. za krúžok karate, 30 eur za ZRPŠ v škôlke. Matka má vyživovaciu voči dvom deťom.

18. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane otca, tento v čase poslednej úpravy výživného bol nezamestnaný. Od 01.05.2014 bol evidovaný na úrade práce a nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky. Obýval rodinný dom, ktorého bol vlastníkom, pozostávajúci z troch izieb. Za náklady spojené s užívaním rodinného domu platil mesačne 230,- eur, vyživovaciu povinnosť mal k dvom maloletým deťom.

18.1. V súčasnej dobe je otec dobrovoľne dlhodobo nezamestnaný. Naposledy pracoval na základe živnosti, ktorú mal pozastavenú od 01.05.2014 do 30.04.2017 a dňom 31.03.2017, na základe jeho oznámenia, došlo k ukončeniu podnikania. Ako vyplýva z jeho vyjadrenia žije z nepravidelného príjmu v rámci výpomoci známym. Je vlastníkom rodinného domu v Kamanovej a jeho výdavky mesačne sú za elektrinu platí 37,80 eura, vodu 5,- eur, plyn 150,- eur, zdravotné poistenie 77,- eur, telefón 11,- eur, internet 12,- eur, TV 15,- eur. Spolu 307,80 eura, za povinné zmluvné poistenie platí 90,- eur. Vyživovaciu povinnosť má voči dvom deťom, teda voči navrhovateľke vo výške 90,- eur a voči synovi H. 40,- eur mesačne. Spolu s otcom žije jeho matka, o ktorú sa stará. Táto poberá dôchodok 750,- eur, ktorá potrebuje dennú opateru, ktorú zabezpečuje osobne tým, že s ňou cvičí, dáva jej lieky, jesť, avšak kúpanie, prebaľovanie majú na starosti opatrovateľky, za ktoré platí mesačne 500,- eur. Matka si dopláca za plienky mesačne 150,- eur. Otec navrhovateľky je vlastníkom osobného motorového vozidla, ako uviedol v súčasnosti ide o Ford Fiesta 2005, keď za predchádzajúce motorové vozidlo, ktoré vlastnil, Seat Alhambra, mu doplatili rozdiel 3 000,- eur. Potom, ako matka odpredala rodinný dom za 120 000,- eur, jemu dala 40 000,- eur s tým, že podľa tvrdenia otca touto sumou uhradil časť svojich dlhov. Vyživovaciu povinnosť má voči dvom deťom.

18.2. K pomerom na strane otca súd uvádza, že pre jeho schopnosti a možnosti riadne si plniť vyživovaciu povinnosť je rozhodujúci príjem, ktorý by mohol dosiahnuť, keby riadne podľa svojho vzdelania, fyzického zdravotného stavu, pracoval. Nemožno pritom vychádzať z príjmu, ktorý naposledy dosahoval, keď živnosť vykonával do 01.05.2014. Preto treba vychádzať z princípu potenciality. Otec uviedol, že žije iba z nepravidelného príjmu, neuviedol a ani v konaní nedokazoval, že sa v minulosti

uchádzal o zamestnanie, a tak nepreukázal jeho skutočné úsilie a snahu nájsť si prácu primeranú svojim schopnostiam a možnostiam a zdravotnému stavu. Nepreukázal tak snahu zlepšiť si svoje pomery, aby si tak riadne mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Posudzujúc majetkové pomery na strane otca bolo zistené, že tento je vlastníkom nehnuteľností, a to rodinného domu s pozemkom a v neposlednom rade bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že potom ako jeho matka odpredala rodinný dom mu vyplatila podiel vo výške 40 000,- eur. Súd sa stotožňuje s tvrdením právneho zástupcu navrhovateľky, že otec nepreukázal bez akýchkoľvek pochybností, že uhradil uvedenou sumou svoj dlh, keď nepreukazoval v konaní že má dlhy, v akej celkovej výške a komu mala byť uvedená suma 40 000,- eur vyplatená.

19. Pri rozhodovaní o výške výživného bolo potrebné brať zreteľ na náklady navrhovateľky súvisiace so štúdiom, keď ako uviedla, od septembra 2020 prebieha štúdium dištančnou formou cez počítač, online, majú prednášky a skúšky. Tieto výdavky sú nižšie než ak by boli v prípade riadneho denného štúdia, ktoré by sa zvyšovali najmä o cestovné, stravu a podobne. Súd pri rozhodovaní o návrhu musel vychádzať zo stavu, ktorý existoval v čase rozhodovania o zvýšení výživného. Na strane otca bolo možné prihliadať na súčasný stav, že sa stará o chorú matku, ktorá vyžaduje celodennú starostlivosť, ktorá je čiastočne zabezpečená opatrovateľskou starostlivosťou. Tiež bolo potrebné zohľadniť jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči synovi vo výške 40,- eur mesačne. A tak na základe vyššie uvedeného, vychádzajúc z odôvodnených potrieb navrhovateľky a zo schopností a možností otca riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť, zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť na navrhovateľku zo sumy 90,- eur na sumu 120,- eur mesačne.

19.1. Vo zvyšku, z dôvodov uvedených vyššie, súd návrh zamietol, keď zohľadnil súčasné výdavky navrhovateľky, ktorej sa po zvýšení výživného dostane 130,- eur mesačne a rovnako tak keď sa jej dostane od matky (i keď možno predpokladať, že táto si môže plniť vyživovaciu povinnosť vo väčšom rozsahu, vzhľadom na to, že navrhovateľka u nej žije). Uvedené výživné za súčasného stavu postačuje na krytie celkových potrieb navrhovateľky.

20. V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1, veta druhá, Zákona o rodine, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky s účinnosťou od 10.12.2020, t.j. odo dňa podania návrhu na tunajšom súde a nie tak, ako navrhovala od 01.12.2020, nakoľko súd nezistil výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa, vyplývajúceho z pravidla ustanovenia § 77, podľa ktorého právo na výživné možno však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Preto i v tejto časti bol návrh vo zvyšku zamietnutý.

21. Zameškané výživné za čas od 10.12.2020 do 30.04.2021 vo výške 141,29 eura povolil súd otcovi navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným, t.j. do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, pod následkom straty výhody splátok a exekúcie. Výživné bolo zvýšené o 30,- eur oproti pôvodnej výške takže alikvotná časť za mesiac december predstavuje zameškané výživné 21,29 eura, a to za 22 dní mesiaca december a za január až apríl 4x30 eur, spolu 120,- eur. Takže celkový dlh predstavuje uvedenú sumu 141,29 eura.

22. V ostatných častiach uvedený rozsudok zostáva nezmenený.

23. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).